

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

J.V. Foix, Manent i les noies “francament arrambadisses”

ARA

“EL PORT ÉS UN LLIGALL DE FEMBRES ESCOLLADES”, ESCRIU EL POETA AL SEU JOVE AMIC EL 1955

Costa poc d'imaginar-se en Foix com un senyor que parlava en vers. Suposo que és una imatge tan falsa com inevitable, sobretot després de llegir les cartes que del 1952 al 1985 es va escriure amb Albert Manent. Delicioses: per les tafaneries, la llengua, el to. Les publica ara Quaderns Crema, a cura de Margarida Trias, gràcies a la Fundació Foix. N'hi ha 61, la majoria escrites per Focius des del Port de la Selva, on passava els estius. I inclouen dos poemes inèdits.

“El Port és un lligall de fembres escollades / amb vesta evanescent; passegem a collades / al llarg de Port de Reig; parlen saxó i francès / i, si t'hi fixes bé, un català marès. / N'hi ha de nas camús, i les demés, fenici / com si el mar s'exhaurís, i essent migdia tard, / negrudes i tibants renoven el seu fard, / repassen el carmí i al so d'una gramola / fan lluir aperitiu amb sucs de coca-cola. / Tornen al seu catau, es lleven la babutxa / i entre ais! i esglais subtils s'ajupen a la dutxa. / Dinem d'un dinar auster amb peix frescal i vi / i -al jaç!-, de quatre a set, assagen de dormir”.

Fantàstic. Això passava i així ho contava Foix el 1955. Manent li responia que veia, en aquell enfilall poètic, “el líric, el satíric i l'observador”. El 1959 Foix tira de prosa: “Ja saps com me venç la fatiga quan assajo la relaxació. Em banyo, ja ho crec; però ni brego ni ballo i, si surto, al tard, amb madame Camette, és per a parlar del darrer romanç policíesc de la col·lecció Gallimard. I si plou, com

ahir vespre, entrem al Cafè de la Pelosa, que han estrenat gots nous amb figures rupestres, on bevem cerveses sabuloses i mengem salaons novells. De nit, el jovent gambironeja per les terrasses dels cafès i fa veure que balla amb noies empantalonades i francament arrambadisses. Però només es gronxen, i fan que sí amb els ulls”.

La relació Foix-Manent es remunta al 1950, quan el poeta Maria

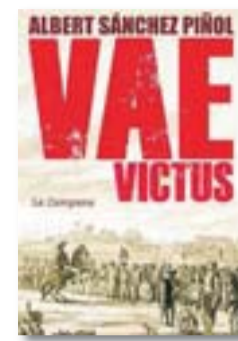
Manent, pare de l'Albert, du el fill de 20 anys a casa del pastisser de Sarrià, on a poc a poc s'integra en la penya literària dominical. Aviat Foix li demana que no el tracti de vostè sinó de vós. Malgrat la diferència d'edat (37 anys), traven amistat. En ocasió d'una malaltia pulmonar de Manent, Foix se l'endú una setmana a Prades, a respirar aires saludables. Amb els anys, el va convidar sovint al Port de la Selva. Arran d'un reny de Manent a Foix (1965) pel seu “rebertisme còsmic”, la relació es devia refredar, perquè les cartes s'espaien, però al cap d'un temps torna a agafar embranzida.

La correspondència és plena de perles. Foix es proclama, orgullós, “poeta minoritari”. Un dia etziba una coça a en Fages de Climent per una auca “vulgar, plebea i sifilítica”. Quan Manent li esmenta els contres poètics de Segòvia entre catalans i espanyols (“Si un cas no podran dir que no hem intentat la concòrdia el dia que es torrin castanyes”), Foix es despatxa a gust: “No sé on cau Segòvia. I si es torren castanyes, que siguin dures i calentes a l'hora de tastar-les”. No deixa mai d'elogiar Carner i Riba, i en canvi es refereix als poemes “tendres i pietosos” de Clementina Arderiu. I tampoc deixa de ser exigent amb el país –“Gràcies als estrangers tinc amb qui parlar. Puix que la gent nostra viu d'esma i tots se n'adonen”– i ahora compromès –“Posa't bo aviat [Albert]. Per tu mateix i per la santa Causa. Ens calen combatents forts i decidits”.

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIO

[1] Vae Victus

ALBERT SÁNCHEZ PIÑOL
La Campana
528 pàgines i 24,90 €

1/2

[2] La noia del tren

PAULA HAWKINS
La Campana
464 pàgines i 19,50 €

2/25

[3] Wonder

RJ. PALACIO
La Campana
420 pàgines i 14 €

6/165

[4] Diamant blau

CARE SANTOS
Columna
432 pàgines i 20 €

5/4

[5] La maledicció dels...

RAFEL NADAL
Columna
404 pàgines i 20,50 €

3/12

NO-FICCIO

[1] 1 de cada 4

DIVERSOS AUTORS
Llegir en Català
192 pàgines i 16 €

1/2

[2] Prou!

PILAR RAHOLA
La Magrana
224 pàgines i 15 €

2/3

[3] Converses de neu

NÚRIA PICAS
Cossetània
192 pàgines i 26 €

-/3

[4] Otegi, la força de la...

ANTONI BATISTA
La Campana
288 pàgines i 20 €

-/3

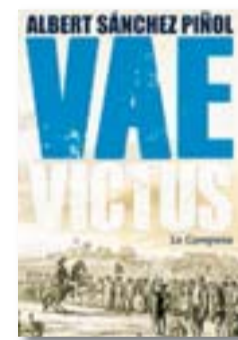
[5] Temps de segona mà

SVETLANA ALEKSIÉVITX
Raig Verd
608 pàgines i 24,90 €

6/4

CASTELLÀ

FICCIO

[1] Vae Victus

ALBERT SÁNCHEZ PIÑOL
La Campana
528 pàgines i 24,90 €

-/1

[2] El secreto de la...

EDUARDO MENDOZA
Seix Barral
320 pàgines i 18,50 €

1/4

[3] Los besos en el pan

ALMUDENA GRANDES
Tusquets
320 pàgines i 19 €

2/3

[4] Pídeme lo que...

MEGAN MAXWELL
Planeta
720 pàgines i 15,90 €

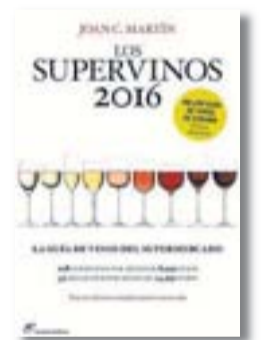
3/3

[5] El regreso del Catón

MATILDE ASENSI
Planeta
608 pàgines i 20,90 €

5/8

NO-FICCIO

[1] Los supervinos 2016

JOAN MARTÍN
Los Libros del Lince
192 pàgines i 15 €

-/12

[2] El libro prohibido...

FERNANDO TRIAS DE BES
Espasa
248 pàgines i 19,90 €

1/4

[3] Objetivo: califato...

EDUARDO MARTÍN DE POZUELO
La Vanguardia
208 pàgines i 18 €

8/4

[4] Fuera de control

DANIEL ESTULIN
Planeta
334 pàgines i 20 €

-/7

[5] Instrumental

JAMES RHODES
Blackie Books
288 pàgines i 19,90 €

-/2

Rànquing setmanal
Dades facilitades per Libred

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Connectors textuales de genuïnitat dubtosa

Els connectors textuales són paraules o grups de paraules que serveixen per cohesionar un text. Solen encapçalar frases i ens ajuden a entendre com s'interrelacionen. Ho són, per exemple, “D'entrada”, “D'altra banda”, “Per tant”, etc. Acostumen a aparèixer en llengua escrita, perquè l'escriptura aspira a ser complexa i no disposa dels suports extralingüístics amb què compta l'oralitat.

I, com passa sovint amb les formes pròpies de la llengua escrita –més elaborades i retòriques–, són un terreny adobat per als calcs del castellà, que encara es percep massa com un referent en els textos de caràcter argumentatiu.

Un d'aquests connectors és “Així les coses”. Com una plaga invasora, apareix sovint als inicis de frase o pa-

ràgraf seguit d'una coma. Ve a dir que el que direm té en compte el que ja hem dit. Fa explícit, doncs, un implícit habitual, i no és difícil abusar-ne: convertir-lo en una crossa. ¿Però és un calc del castellà? No hi ha dubte que en prové, però perquè puguem parlar de calc cal, a més, que estigui lexicalitzat: que no es limiti a dir el que diuen les paraules que l'integren.

“Estant així les coses” no és una forma lexicalitzada: és una frase possible del català. Per tant, provinqui o no del castellà, no seria un calc.

EL CASTELLÀ ENCARA ES PERCEP MASSA COM UN REFERENT EN ELS TEXTOS DE CARÀCTER ARGUMENTATIU

Però, si n'eliminem *estant*, el que queda deixa de ser transparent: ho entenem partint del castellà. Per tant, contra l'ésAdir –que l'admet–, jo considero “Així les coses” un calc.

Com l'evitem? Quan se n'abusa, la correcció més assenyada és eliminar-lo. En altres casos podem optar per “Arribats a aquest punt”, “Així doncs”, “En aquestes circumstàncies”, etc. En registre col·loquial també tenim “En aquestes”.

En tot cas, no és mai fàcil decidir si un connector textual que sona poc genuí l'hem d'admetre o rebutjar. Molts correctors canvien el connector “Després de tot” per “Al capdavall”. És un canvi raonable, i el poden seguir fent, però és bo que sàpiguen que des del juliol “Després de tot” és al DIEC2 i ja no es pot considerar, per tant, incorrecte.